

Bornholm.

Der er klipper og granit på Bornholm. Det er der ikke andre steder i Danmark. Alene af den grund synes mange turister, at Bornholm er noget for sig. Men øen er også fremmedartet og lidt eksotisk. For i de idylliske små byer er der yndige haver med figner, ferskner, morbær, abrikoser og der er gamle huse i snirklede gader med blankslidte brosten og romantiske stokroser.

De bornholmske haver er et orgie af figner, fersken og gamle morbærtræer.

Bornholm er vel også en solskins ø, og bornholmernes tro er ligeså fast som klipperne de bor på. Men frodigheden skyldes også Østersøen. Brakvandet. Der er nemlig ikke meget salt i vandet, og det påvirker temperaturen, så vandet beholder sin varme længere om efteråret, og er til gengæld koldere om vinteren.

Klipperne virker også som en slags termostat. For sommerens varme holder længe og aftager kun langsomt.

Danmarks agterudsejlede slæbejolle bliver Bornholm kaldt. Men den ligger også isoleret langt ude i Østersøen, og har en størrelse på 588 kvadratkilometer. Den længste afstand på øen er 40 kilometer. Fra nord til syd. Afstanden til nærmeste danske kyst – Møn – er 136 km. Til Sverige er der fra Vestbornholm til Sverige kun 37 km, og fra Rønne til Tyskland er der 80 km. Der er 300 kilometer fra Svaneke til Rusland – og den lille østbornholmske købstad er landets mindste og østligste.

Beliggenheden midt i Østersøen afspejler også den bornholmske historie. Fra bronzealderen over jernalderen til vikingetiden og middelalderen for den sags skyld. Eller de voldsomme begivenheder dengang russerne efter 2.verdenskrig bomber øens to største byer.

Bornholm er en klippeø siger turisterne. Men der er også mere end 50 kilometer fine sandstrande. Klipperne har en naturlig årsag. Den geologiske forklaring fortæller, at Bornholm er en horst, som ligger i udkanten en af jordens mange brudzoner. Granitten kaldes grundfjeld og blev dannet for omkring 1,7 milliarder år siden, skabt af flydende bjergarter i dybet under en bjergkæde på jordens sydlige halvkugle. Men jordskorpens plader bevæger sig. For 400 millioner år siden var bjerget slidt ned til rødderne og lå et andet sted. Senere fik vulkansk aktivitet grundfjeldet til at forskyde sig, og der opstod en ny brudzone med store granitblokke, som enten sank i dybet eller ragede op som en horst. Groft sagt er den bornholmske granit et stykke af Jordens skorpe, som rager næsen op af havet.

Bornholmske eventyr.

Måske er Bornholm skabt af samme stof som drømme.

Man kan sammenligne øen med et stykke smørrebrød der er smukt pyntet. Læg det derefter på en hvid tallerken ovenpå et bord med en havblå dug. Så vil du opdage, at smørrebrødet er fyldt med store overraskelser og eventyr.

De hårde kanter er øens klippeformationer og de blide former er smukke og lækre sandstrande. Pyntet består af grønt og blå. Fra store ensomme skove til åbne områder med hede og lyng. Små klatter bliver forvandlet til søer og moser, og der er borgruiner, bautasten og mystiske kæmpehøje. Med en stænk af hvidt rækker de gådefulde rundkirker næsen i vejret, og kæmper om en vis opmærksomhed fra øens mystiske helleristninger på flade sten. Som umalede peberkorn ses de store rokkesten og det brune sky har revner ligesom de flotte sprækkedale med deres grotter. Der er også Krølle Bølle og hele hans troldefamilie.

Men linjerne på smørrebrødet er overvældende. Fyldt med grøftekanternes vilde gule tulipaner og de smukke violette orkideer. Men der er også skove med blå anemoner om foråret og søde kirsebær om sommeren.

Læg øret til og lyt til eventyret. For der er også musik og sang med tusindvis af syngende nattergale og damme med kvækkende frøer.

Tekst/foto. Søren P. Sillehoved.